

Erik Pesch is gezichtsblind:

‘Soms herken ik zelfs het gezicht van mijn eigen dochter niet’

■ gezond worden

Stel, je komt je beste vriend tegen, je ziet hem, maar loopt hem straal voorbij. In zo'n situatie raken gezichtsblinden regelmatig verzeild, want ze herkennen mensen gewoon niet. De wetenschap probeert inmiddels te achterhalen hoe dat komt.

< TEKST ARNOUD KLUITERS >

ER ZIJN MOMENTEN DAT de 53-jarige Erik Pesch zijn jongste dochter niet herkent. In dergelijke situaties valt hij noodgedwongen terug op een paar aangeleerde tactieken. Bij zijn dochter is dat: even goed kijken, want ze heeft een moedervlek onder haar rechteroog. Bij anderen: welk kapsel heeft hij of zij, hoe klinkt de stem, hoe is die persoon gekleed? “Zo weet ik vaak toch nog met wie ik te maken heb, maar niet altijd.” **Gezichtsblindheid is lastig én het heeft sociale gevolgen. Als je je buurman op straat niet begroet, kan hij zich daardoor best beledigd voelen en boos op je zijn.**

Wel je hond, maar niet je kind herkennen

Betonmix-chauffeur Pesch merkte in oktober 2012 dat zijn zicht opeens enorm verslechterde. Er volgden verschillende onderzoeken en daaruit bleek dat hij was getroffen door een herseninfarct. Sinds dat moment heeft Pesch grote moeite met het herkennen en onthouden van gezichten. Daardoor gebeurt het regelmatig dat hij bekenden negeert of met een verkeerde naam aanspreekt. Zijn vrouw Renate zocht op internet naar een verklaring voor zijn probleem en vermoedde al snel dat haar man leed aan *prosopagnosia*, oftewel gezichtsblindheid. “Nu maak je allemaal weleens mee dat je een bekende niet aan een naam kunt koppelen”, zegt Beatrice de Gelder, hoogleraar neurowetenschap aan de Universiteit Maastricht. “Maar bij mensen met prosopagnosia gaat dit een stap verder: als ieder ander zien zij wél de neus, mond, oren en ogen, alleen zijn ze niet in staat er een identiteit aan te geven. Sommigen herkennen zelfs zichzelf niet in de spiegel. **Vreemd genoeg is bij de meesten van hen alleen het herkennen van gezichten verstoord. Al het andere in hun omgeving kunnen ze wel een**

plek geven, zoals honden, fietsen, gebouwen en gebruiksvoorwerpen.”

Het komt best vaak voor

Lange tijd veronderstelden wetenschappers dat de aandoening altijd een gevolg was van een hersenbeschadiging door bijvoorbeeld een tumor, ongeluk of beroerte. Pas rond de eeuwwisseling ontdekten onderzoekers dat er ook een aangeboren variant bestaat. “**Dat men zich toen pas bewust werd van de omvang van het probleem, heeft veel te maken met de opkomst van internet**”, aldus De Gelder. “Mensen begonnen ernaar te googelen en over te berichten en te chatten. Nu schatten we dat 2 procent van de bevolking gezichtsblind is, dat is 1 op de 50 mensen. Dat blijkt zowel uit een Brits/Amerikaans onderzoek onder 1600 deelnemers als uit een Duitse studie onder 500 scholieren. Een Zwitserse studie toonde bovendien aan dat de aandoening in hoge mate erfelijk is.”

Oorzaak onbekend: geen behandeling

Om gezichtsblindheid te kunnen verklaren, vindt nu wereldwijd hersenonderzoek plaats. Waar in het brein gaat het mis? De Gelder: “Met een PET- of een speciaal soort MRI-scan proberen we de werking van de hersenen in beeld te brengen. Aanvankelijk heerste de gedachte dat het probleem te herleiden was tot een defect in de rechterhersenhelft. Maar een andere studie wees uit dat ook de linkerhelft een rol speelt.” Hoe dan ook, een behandelplan bestaat nog niet, weet ook Erik Pesch. “**Ik ga er daarom zo open mogelijk mee om, al weet niet federeen dat ik deze aandoening heb.** Wat ik mezelf wel heb aangeleerd: ik spreek iemand pas aan bij de voornaam als ik honderd procent zeker weet met wie ik te maken heb.” <

‘Met prosopagnosia zie je wél de neus, mond, oren en ogen, maar ben je niet in staat er een identiteit aan te geven.’